

Caroline Bergström
Enheten för samhälle och kulturmiljö
010-2239353

Yttrande Kommunikation för vår gemensamma säkerhet

Er beteckning: (Ds 2017:7) (Dnr Ju2017/02347/SSK)

Sammanfattning

Aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar har idag ett påtagligt och ökande behov av tillförlitliga och säkra system för mobil bredbandskommunikation. Det gäller för såväl vardaglig verksamhet som för kommunikation och samverkan inom ramen för krisberedskap, hantering av olyckor och mer omfattande oförutsedda händelser. Dagens samhällsnät, Rakel, kan inte möta aktörernas framtida behov då det i huvudsak hanterar talkommunikation och har begränsad kapacitet för mobil dataöverföring. Rakel behöver därför kompletteras och framgent ersättas med ett modernare system som kan hantera realtidsöverföring av data och rörliga bilder.

Kommentarer

Länsstyrelsen i Gotlands län ställer sig i huvudsak bakom utredningens förslag och slutsatser, men väljer att lämna följande kommentarer och synpunkter.

Säkerhet och hela hotskalan

Länsstyrelsen i Gotlands län vill särskilt betona vikten av förmågan till georedundans (skälig regional oberoende drift) dels med hänvisning till öläget men också till det säkerhetspolitiska läget som bidrar till Gotlands utsatthet.

Länsstyrelsen efterfrågar ett tydligare resonemang gällande systemets utsatthet som möjligt mål vid gråzons scenarion, höjd beredskap och ytterst krig. Detta utifrån utredningens slutsats att det bör ske samlokalisering med kommersiella aktörer gällande infrastrukturen för att minska kostnaderna.

I utredningen beskrivs att kommunikationslösningen inte kommer möjliggöra delning av information med hänsyn till rikets säkerhet utan endast sekretessbelagd information. Det finns redan i dag ett behov av lösningar för att kunna dela sekretessbelagd eller åtminstone upp till klassificering hemlig information på ett enklare och mer enhetligt sätt. Detta kan uppfattas som en brist då systemet är tänkt att kunna användas genom hela hotskalan där förmågan till snabb

kryptologisk kommunikation bevakningsansvariga myndigheter emellan som omfattar sekretess upp till klassificering åtminstone motsvarande hemlig kan bli aktuell. Liknande resonemang förs i utredningen av Sveriges kommuner och landsting.

Utredningen anser att det finns klara fördelar med att kunna använda kommersiella produkter till kommunikationslösningen. Länsstyrelsen efterlyser ett tydligare resonemang kring huruvida användningen av dessa utgör en möjlig säkerhetsrisk för hela eller delar av systemet.

Behov och teknik

Övergripande anser Länsstyrelsen i Gotlands län att det är positivt att ett dedikerat samhällsnät kan bidra till att uppfylla de uppsatta bredbandmålen för särskilt glesbygden.

Det är av betydelse att lösningen avser att ersätta och inte endast komplettera Rakel för ökad användarvänlighet. Flera tekniska hårdvarulösningar för kommunikation ökar risken för att ett eller flera system prioriteras ned eller inte används fullt ut. Samtidigt är *ett* kommunikationssystem sällan fullgod ersättare för samtliga andra tekniska system. Att tro att den föreslagna kommunikationslösningen helt tar bort beroendet av mobiltelefoner med kommersiella företagsabonnemang som ytterligare tekniskt arbetsstöd är inte realistiskt. Behovet av redundanslösningar för tillfälliga eller längre perioder av nedsatt förmåga i systemet bedöms komma kvarstå.

Kostnad och finansiering

Utifrån tilltänkt finansieringsmodell finns det goda incitament för staten att bidra till den generella förmågehöjningen vid både samhällsstörningar samt höjd beredskap genom att garantera finansieringen för den föreslagna kommunikationslösningen. Då utredningen förordar tvingande anslutning för en rad aktörer däribland Länsstyrelsen behöver anslagen för myndigheterna ses över för att korrelera med abonnemangskostnaderna både under utvecklingsfasen och när systemet är i full drift.

Utöver detta beskriver utredningen att kommer det erbjudas ett antal tilläggstjänster, vilket kan medföra ytterligare kostnader för abonnenterna som har behov av dessa. Det är inte klarlagt vilka ytterligare kostnader detta kan medföra, särskilt för bevakningsansvariga myndigheter.

Beslutet har fattats av landshövding Cecilia Schelin Seidegård med handläggare Caroline Bergström som föredragande. Beslutet har föredragits i Länsstyrelsens ledningsgrupp.

Cecilia Schelin Seidegård
Landshövding

Caroline Bergström
Handläggare